

Ceteris paribus

UITGELICHT

EXTREMISME

Een economische depressie kan leiden tot meer stemmers voor rechtse partijen die zich tegen het politieke systeem keren. Het onderzoek van Bromhead *et al.* naar de Grote Depressie bevestigt de relatie tussen politiek extremisme en economisch zware tijden. Voordat de invloed merkbaar was in de politiek, moest een daling van het bnp enige tijd voortduren. De groei van rechtse partijen was vooral sterk in landen met bestaande extremistische partijen, een korte democratische geschiedenis en lage kiesdrempels.

Bromhead, A. de, B. Eichengreen en K.H. O'Rourke (2012) *Right wing political extremism in the Great Depression. CEPR Discussion Paper Series*, 8876.

VRAAG V/D WEEK

Aan **Koen Caminada**, hoogleraar aan de Universiteit Leiden

‘Zijn de Brusselse pensioenplannen extra nadelig voor vrouwen?’

Nee, er lijkt niet op voorhand sprake van een *gender-effect*. De plannen beogen beter zicht op de ‘adequaatheid’ van pensioenen en een grotere rol voor private pensioenen. Het plan richt daarmee de pijlen op lidstaten die relatief zwaar leunen op omslagfinanciering. Dus niet zozeer op Nederland, want wij kennen al een relatief grote private pensioenpijler. Nu is de verschuiving van publieke naar private pensioenen al langer gaande. Leids internationaal vergelijkend onderzoek laat zien dat zo’n verschuiving niet leidt tot hogere inkomensongelijkheid of armoede onder senioren. Daarnaast wordt de levensstandaard van senioren bepaald door aanwezig vermogen, mogelijkheden om langer door te werken, de waarde van het eigen huis en zo meer. Partners beslissen samen hoe zij hun beschikbare tijd, inkomen én vermogen aanwenden. De Brusselse pensioenplannen lijken daar niet wezenlijk verandering in te brengen, waardoor ze dus niet direct extra nadelig voor vrouwen hoeven zijn. Wel is natuurlijk algemeen bekend dat partners met hogere (pensioen)inkomens een grotere invloed hebben op de beslissingen binnen het huishouden, en dat het veelal vrouwen zijn die een lager pensioeninkomen hebben.

UIT DE OUDE ESB-DOOS

EVENWICHT

Zo moeten we steeds zoeken naar een evenwicht tussen gezag en vrijheid, doelbewuste regeling en vrij initiatief, een opgelegd plan en spontane groei. Telkens weer wordt het evenwicht verstoord, telkens wordt het opnieuw nagestreefd, maar nooit ten volle bereikt; de spanning blijft bestaan. Zij vloeit voort uit de tweezijdigheid van de menselijke natuur. Enerzijds is de mens individu en streeft hij naar de ontplooiing van zijn persoonlijkheid, anderzijds is hij deel van een gemeenschap en kan hij alleen in en door deze bestaan. Tussen beide uitersten moet steeds weer een weg worden gezocht: “suppress individuality, and you have no life, assert it, and you have war and chaos”.

Vries, F. de (1945) *Zal het dagen?* ESB, 30(1474), 2–6.

De auteur heeft verklaard dit artikel alleen te publiceren in ESB en niet elders te publiceren in wat voor medium dan ook. Het is wel toegestaan om het artikel voor eigen gebruik en voor publicatie op een intranet van de werkgever van de auteur aan te wenden.